

Vasikoiden virikkeistämisen vaikutus vasikoiden hyvinvointiin ja kouluttamiseen

Aktiivista käyttäytymistä virikkeistämisestä kohdentamiseen:
Tavoitteena kouluttamista ja hyvinvointia yhdistävä
vasikoiden virikkeistämishjelma

Piritta Pärssinen

TYÖN TAUSTAA

- Työn tekeminen liittyi kiinnostukseen nautaan eläimenä ja nautojen hyvinvointiin
- Taustalla myös uuden opetusnavetan rakentaminen Kannukseen – miten siellä huomioidaan eläinten hyvinvointi?

Tutkimuksen kohteet

- Vasikoiden hyvinvoinnin lisääminen
← virikkeet, virikkeistämisohjelman
- Virikkeiden vaikutus vasikoiden ja ihmisen väliseen suhteeseen sekä vasikan arkuuteen ihmistä kohden
← arkuuden väheneminen ihmistä kohden
- Virikkeistämisen merkitys kohdentamistehtävän oppimisessa
← helpompi koulutettavuus

Eläinten hyvinvointi

Hyvä kasvatusympäristö

3. Mukava lepopaikka
4. Mukava lämpötila
5. Liikkumisen helppous

Hyvä ruokinta

1. Ei pitkittynyttä nälkää
2. Ei pitkittynyttä janoa

Eläimen hyvinvointi

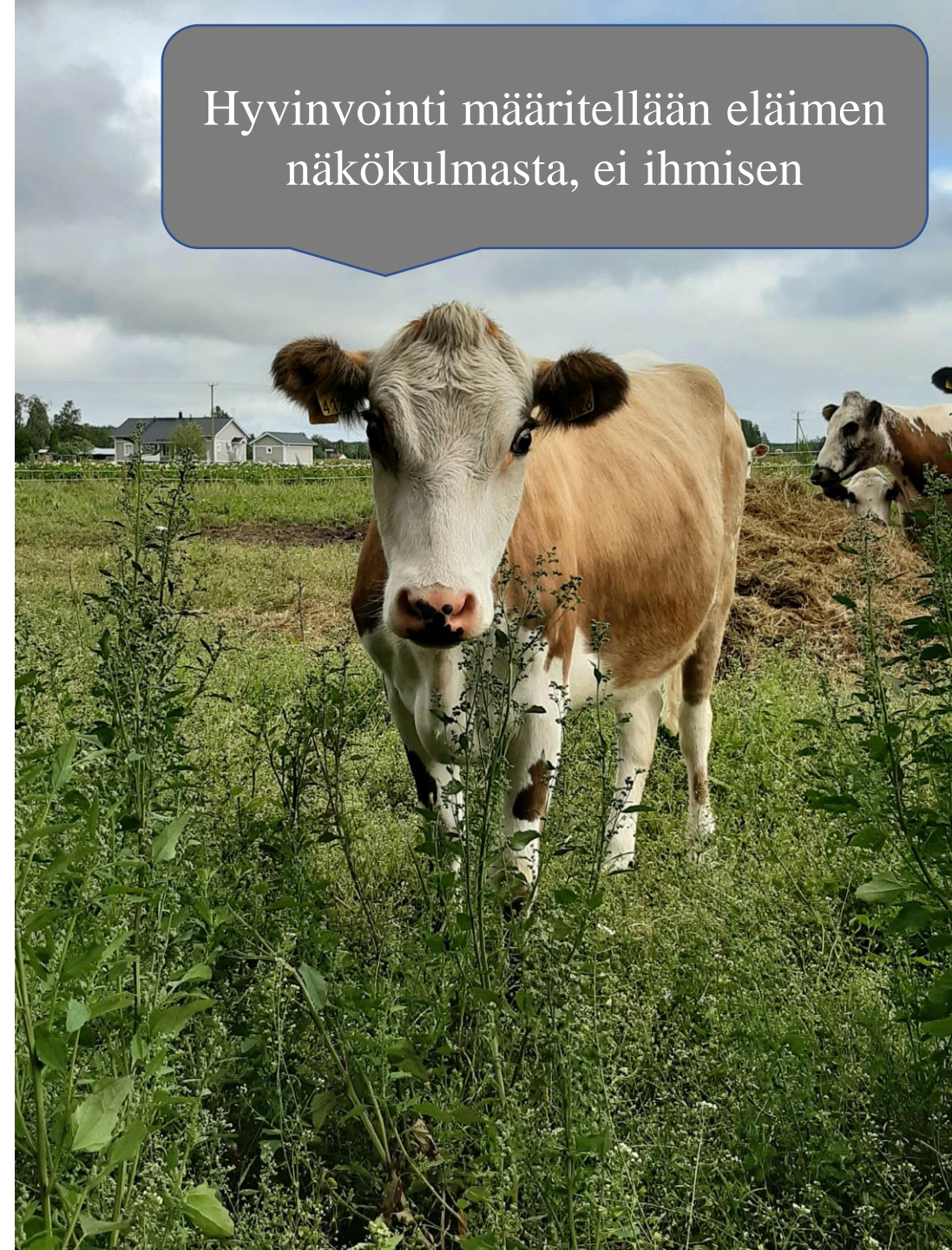
Hyvä terveys

6. Ei vammoja
7. Ei sairauksia
8. Ei toimenpiteistä johtuvaa kipua

Käyttäytyminen

9. Sosiaalinen käyttäytyminen
10. Muut käyttäytymismuodot
11. Hyvä ihmisen ja eläimen välinen suhde
12. Positiivinen tunnetila

Hyvinvointi määritellään eläimen näkökulmasta, ei ihmisen

Vasikan käyttäytyminen

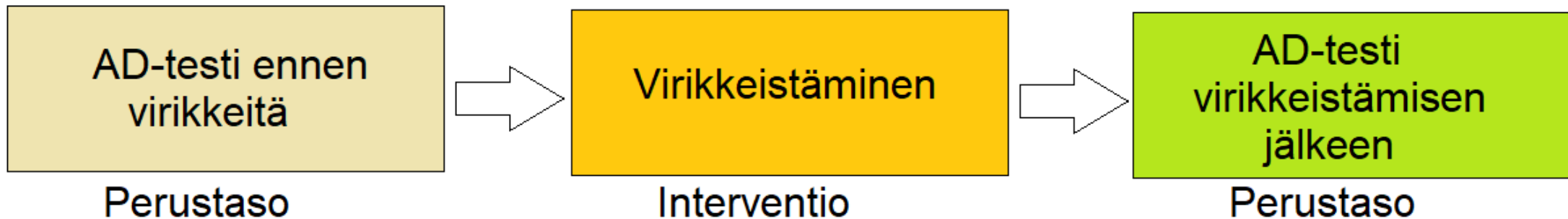
- Juotto – tuttiämpäri ja automaattijuotto
- Väkirehun ja kuivarehun syöminen
- Yksilökarsina – ryhmäkarsina (**sosiaaliset tarpeet**)
- **Imemisen tarve suuri** – väärin kohteiden imeminen
- Lepääminen pehmeällä pohjalla
- Liikkuminen
- Kehonhoito, nuoleminen
- **Leikkiminen, asioihin tutustuminen**
- Eläinten käsittelijä

Menetelmät

- Toukokuu 2022, vasikkalassa 9 vasikkaa
- Ihmisen ja naudan välistä suhdetta voidaan tutkia mm. Welfare Qualityn[®] mukaisella lähestymistestillä (***avoidance distance, AD***)
 - AD: n. 2 m eläimestä eläimen etupuolella ruokintapöydällä. Eläintä lähestytään askel kerrallaan käsi ojennettuna kämmen alaspäin. Eläintä lähestytään kunnes se osoittaa vetäytymistä tai sitä saa koskettua turpaan
- Lähestymistestit tehtiin testijakson alussa (31.5.) ja lopussa (7.6.)

Menetelmät

- Virikkeistäminen (interventio) toteutettiin AD-testin jälkeen: testattiin virikkeiden vaikutus lähestymiskäyttäytymiseen (yhden funktion testi)
- Mitattava ominaisuus vasikan vetäytyminen (etäisyys, nopeus)

pvm	päivä	virikkeet	virikkeiden kesto
1.6.	ke	keppi, vihreä, lehdet, laatikko	n. 30 min, keppi koko tutkimuksen ajan
2.6.	to	keila, vihreä, lehdet, lehdet	keila neljä päivää, oksat, lehdet n. 30 min
3.6.	pe	pallo, omena	n. 30 min
4.6.	la	harja, hylje, vihreä, lehdet	harja ja hylje n. 15 min, oksat n. 30 min
5.6.	su	lasten lelu, vihreä, lehdet, radio	lasten lelu n. 15 min, oksat ja radio n. 30 min
6.6.	ma	kanisteri, lasten lelu	lasten lelu n. 15 min, kanisteri jätettiin

pvm

1.6.

- Imemisen halu tiettyihin kohteisiin

2.6.

- Uusien asioiden pelon vähentäminen

3.6.

- Leikkiminen

4.6.

- Kognitiivisten kykyjen parantaminen

5.6.

- Erilaisten ruokien syöminen

6.6.

- Ei ihmisvirikettä (käsittelyä tms.)

Kohdentaminen

- Opetettiin vasikka koskemaan kauhaa
- Vahvisteina väkirehu tai rapsutus

Kohdentamisen opettamisen vaiheet

1. vasikka katsoo kauhaa
2. vasikka koskee kauhaa
3. vasikka lähestyy kauhaa ja koskee sitä
4. vasikka koskee kauhaa eri paikoissa
5. vasikka liikkuu kauhaa seuraten

Alkutesti AD (4 vasikkaa)

Umpisolmu, Usva, Ukkonen, Ursula

31.5.	m	Huomautuksia, havaintoja
Ukkonen	0	tulee kohti, antaa koskea ja rapsuttaa, vähän vetäytyy https://www.youtube.com/watch?v=XsWWzJ_Xcko Ukkonen alku.mp4
Umpisolmu	0	tulee kohti, antaa koskea ja rapsuttaa, vetäytyy kun käsi tulee ylhäältä kohti
Ursula	0,1	tulee kohti hitaammin, vetäytyy
Usva	0,5	on paikoillaan, vetäytyy nopeasti pois https://www.youtube.com/watch?v=8tsXPLCorl0 Usva alku.mp4

Virikkeet - huomioita

- Aloitettiin ns. helpoilla virikkeillä
- Suulla kokeiltavat olivat mieluisimpia
- Pallo vähiten kiinnostava
- Kaikki virikkeet kiinnostivat
- Yksilökohtaisia eroja havaittavissa
- Jännittyneet reaktiot vähenivät koko ajan

[Vihreät 1, keppi 1.mp4](#)

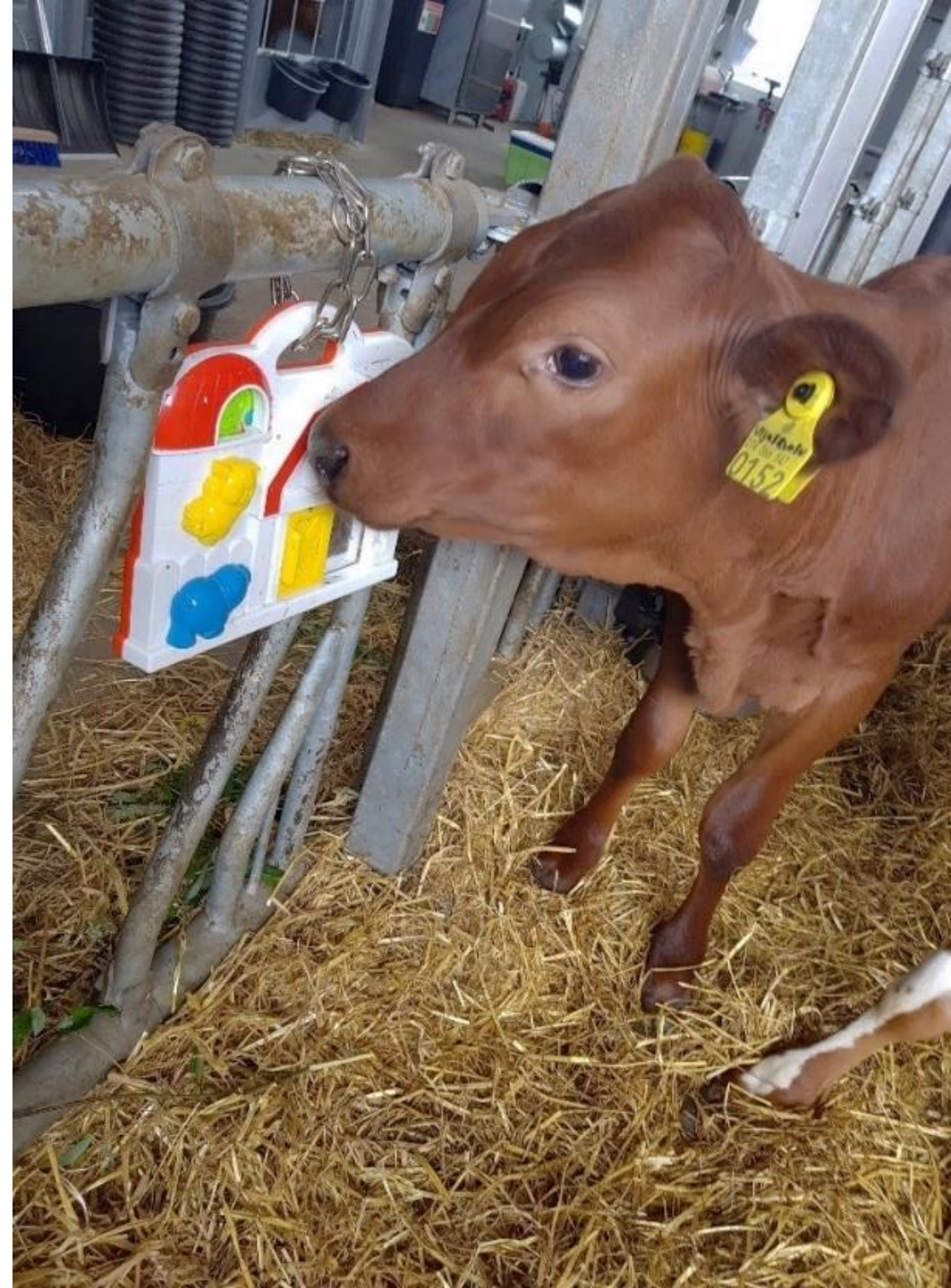
<https://www.youtube.com/watch?v=V8jf9r4GaB8>

[Keila 1.mp4](#)

<https://www.youtube.com/watch?v=V8eOlzhPEh0&feature=youtu.be>

[Lelu 1.mp4](#)

<https://www.youtube.com/watch?v=K1uaQberfgA>

Lopputesti AD

7.6.	etäisyys m	Huomautuksia, havaintoja
Umpisolmu	0	Nuolee kättä
Usva 1	0,4	Vetäytyy pois hitaasti, jää aloilleen https://www.youtube.com/watch?v=3lc4fJkPilo
Usva 2	0	Antaa koskea, rapsuttaa leuan alta, nuolee https://www.youtube.com/watch?v=8PU7CcrUX3Y

Kohdentaminen

Nimi	Toistot	Vaihe
Umpisolmu	13	2
Usva 1	14	3
Usva 2	8	4

<https://www.youtube.com/watch?v=3utLe41wyBU>

<https://www.youtube.com/watch?v=TyEPKtUBf3k>

Pohdinta

- Reaktiot virikkeisiin aluksi uteliaisuus (lähestymiskäyttäytyminen) ja pelko (välttämiskäyttäytyminen) → pelko väheni selvästi → **positiivinen ajattelutapa uusiin asioihin?**
- **Mahdollisesti epätoivotun imemiskäyttäytymisen vähenemistä?**
- **AD-etäisyys väheni hieman** – vasikkaan pystyi koskemaan
- **Kohdetyöskentelyn opettaminen helppoa** – kohdetta lähestyttiin

Tulevaisuus: virikkeistämishjelma vasikoille, säännöllinen virikkeistäminen, eläinten kouluttaminen mm. kohdetyöskentely

Kiitos!

